

ard noemen.
rookgerdijn
ewijzen, dat
zal ik hem
dienste van
onderlinge

sie, zou Ds
elijk in het
Standard

Reformatie
Het groote
de „vrijge-
staten „on-
er is „alle
in de ver-

te groeten,

h. U. S. A.

et antwoord
er heeft da
na's briefje.
gande korte

van het leg-
ds Doekes.

gezien voor
ekening ligt
stende syno-
nen naasten
een besten
vart op wit

der synode
NEEN ge-
naar „kerk-
loovigen en
e vraag der
n dat NIET
t die for-
DIE vraag
amin als ik

Wij hebben
geen eigen
n. Alleen de
f Bouma of
aalde pun-
zen vriend
len. We zien
de andere
erstand heb-
r dus.
K. S.

DKEN

EN

isatiebureau
de domine's
in polemie
in het R.K.

zon" enkele
kking heb-
le St. Jan te
telijke gezag
it. Zijn con-
Woord der

Piket in De

rijkt voor 't
tegenwoor-
gend leerge-
een feilbaar
leden Prof.
zijn opinie
rk, die bij
toelaatbaar
en en waar-
aatste num-
chreef Prof.
a wat ze in

ek vindt Da
weifelende,
e en uitban-
hij zich ge-

gelegenheid
stuk maakt

een letwat zieligen indruk. Wanneer er niet zulke felle aanvallen in werden gedaan op het werk der vrijmaking en daardoor op de protestantsche zaak in het algemeen, zouden we er met enkel kennisname aan zijn voorbijgegaan. Nu mag dit echter niet.

„U hebt, Pater P., zoo begint opponent zijn verweerschrift, ongetwijfeld zonder opzet, mij gewond met Uw woord. Ik heb de kerk van Christus van harte lief. Haar verseurdheid is mij een groote smart en een bittere beproeving. Daarom had U mij op dit punt liever niet moeten raken op deze wijze.

Als U onze belijdenis inzake de macht der kerk wilt aanvallen dan wil ik gaarne luisteren en nadenken, hoe forsich Uw woord ook is. Maar U moet tegen de kerk van mijn doop niet uitspelen dan man, die haar heeft versacht, geschonden en gescheurd.

Vóórdat Ds de R. tegenover den R. K. Pater op deze wijze zijn ontboezemingen geeft zegt hij, vóór hij zich tot antwoorden heeft gezet, onder „biddend overleg“ alles rustig te hebben overwogen. Wanneer hij „heet van den naald“ geantwoord had zouden er misschien anti-papistische neigingen uit zijn pen zijn gevloeid.

Maar, hoe spot toch deze uiting van rustige overweging en biddend overleg met het neergeschreven gedachtenpinsel, dat U o.a. in voorgaande zingnede heeft gelezen!

Schrijver voelt zich gewond, maar even verder wondt hij biddend overpeinzend den hooggeachten en begaafden protestantschen broeder, Prof. Dr K. Sch., op de meest felle wijze en maakt daarbij de Protestantsche zaak noodeloos tot een aanfluiting bij Roomsche-Katholieke christenen.

Hij tracht verder in z'n stuk de deskundige Zeer Eerw. medewerkers van De Linie zijn persoonlijke visie op de scheuring in onze kerken bij te brengen door te lanceeren, dat het de kanker van subjectivisme is, waardoor zooveel Prof. Sch. zijn gevolgd, alsof deze argelooze R. K. Pater dit zóó maar van hem slikt.

Overigens, hoe is het mogelijk, dat deze mede-schorrende Dominé zulke dingen schrijft. Nog slechts ruim een jaar geleden gaf hij zich uit voor iemand, die het ook in alles niet met de synode '42 eens was en vóór eenige maanden werd door hem bij een discussie over 't kerkelijk conflict gezegd: „Laat dit tenslotte nog gezegd zijn, dat hier vanavond iemand geweest is, die 't ook niet in alles met de synode eens is, maar toch in de kerk blijft“.

In heel de gehouden discussie is met geen woord over het hier bedoelde subjectivisme gerept. Welk een voorlichting dus aan andersdenkenden, die hij, evenals z'n eigen protestantsche broeders, ook ten diepste heeft gekrenkt.

Het is wel aardig even iets te citeeren uit de dupliek van den Pater. Deze zegt b.v.: „van zijn kant lanceert Ds de R. alles vrijelijk. Zoodra wij zeggen, geneesheer genees U zelf, zet hij zich haastig de martelaarskroon op het hoofd“. Hij krabbelt daarbij ook nog terug op zijn geschreven woord met: „het is mogelijk, dat ik me vergist heb en mijn geheugen niet nauwkeurig was“.

De gedane beschuldiging van onwaarachtigheid werpt hij van zich, maar erkent een onjuistheid in onderdeelen. Hij zegt dan: „U tast mij aan in mijn goeden naam. En ook dat doet zeer. (Zou het Prof. Sch. ook zeer gedaan hebben). Wat moeten de menschen denken, waaronder ik hier leef“.

Ziehier de vermoorde onschuld geteekend!

Hoe is het mogelijk, dat iemand, die in zijn thetische, evangelische voorlichting aan Roomschen zoo jammerlijk faalt en dit erkent, zulk een vernietigend oordeel over Prof. Schilder uitsprekt en mede oorzaak werd, dat een andere D. d. W. in zijn classis op gronden van valsche leer werd geschorst?

Bovendien, is het niet erg, dat een D. d. W. terwille van elgen in het nauw gedreven persoonlijkheid, onnoodig het respect van Roomsche-Katholieken voor onze protestantsche kerken ondermijnt?

De rol van onwaarachtigheid, waarvan P. P. hem beticht, speelt Ds de R. volledig uit tegen zijn eigen prot. broeders, door een ten deele en dan nog onjuiste voorlichting te geven inzake de kerk-scheuring.

Maar Ds de R. kan niet anders; hij woont in z'n synodaal leergebouw als in een glazen huis, kwetsbaar aan alle kanten. Zoo iemand moet niet met steenen gooien, merkt zijn tegenstander kernachtig op.

De giftige pijlen, die hij via het R. K. Weekblad „De Linie“ op Prof. Sch. en in dezen hoogleeraar op de vrijgemaakte kerken afschiet, keeren als een boemerang op zijn eigen hart terug.

Want als er van scheurmaker gesproken moet worden is het toch zeker de uitwerpende partij, die dit odium op zich heeft geladen en nog dagelijks laadt, hetgeen wel erg duidelijk is gebleken in de gemeente, waartoe Ds de R. zelf behoort, toen met behulp van den kerkeraad Ds V. uit den Bosch werd geschorst als ketter.

Bedroevende dingen, inderdaad, maar als men dan met eigen schande ook nog bij anderen te koop loopt worden ze nog bedroevender, want dat is een uiting des harten, die toch eigenlijk bij een rechtgeaard reformatisch, protestantsch christen niet op mag komen.

T.

F. KLEINE DETERS.

PERSSCHOUW

„Neutrale“ boekjes en strijd tegen het geloof.

„De Linie“ vertelt:

Onder den titel „Kijk! en ontdek het leven“ verscheen een vertaling van „Biologie für Jedermann“ door Dr J. Hamacher.

Dit boek is meer een handleiding voor den lezer om zelf — met eenvoudige hulpmiddelen — de levensverschijnselen te onderzoeken, dan een verhaal waarin de schrijver mededeelt, hoe hij dit zelf gedaan heeft (of hoe hij in de boeken heeft gelezen, dat anderen het deden). Het is geen leesboek maar een „doe-boek“. De proefjes zijn goed gekozen en duidelijk beschreven. Men zou dit boek dan ook vooruitfel- felijk kunnen noemen, ware het niet, dat de schrijver het noodzakelijk oordeelt, zijn lezers op de laatste pagina van dit „doe-boek“ nog gauw even aan het verstand te brengen, dat een mensch een dier is.

In dit opzicht ademt het volkomen den geest van het Duitse nationaal-socialistische onderwijs in de „Lebenskunde“, al moet helaas gezegd worden, dat men denzelfden geest ook bij „democraten“ kan tegenkomen. Wij werden vóór den oorlog overstept met vertalingen van Duitse populair-wetenschappelijke biologische boeken en deze beginnen weer te komen! Terwijl vertalingen van Franse of Engelse biologische boeken schitteren door afwezigheid, zie ik er al weer drie Duitse tegelijk in de winkels liggen.

Hier tegen past ons waakzaamheid. Niet, omdat die boeken door Duitschers geschreven zijn, maar omdat in Duitschland na 1933 maar weinig biologische boeken verschenen, die niet waren ingeschaakt in de totale „Krieg“ tegen het Christendom. Wie moent, dat dit overdreven is, leze „Mein Kampf“ en stelde zich op de hoogte (in de jaargangen van „Der Biologie“ bijvoorbeeld) van de literatuur over de betekenis van de „Lebenskunde“ bij de uitroeiing van „volksvreemde, jüdisch-voradatische“ instellingen in de Germaanse Geesten, die het Christendom bracht, sociale een aparte plaats van den mensch in de natuur, persoonlijke onsterfelijkheid enz....

Er zijn ook andere Duitse boeken verschenen, maar die worden niet vertaald (Von Frisch's „Aus dem Leben der Bienen“ bijvoorbeeld).

Als de „neutrale“ boekenmarkt doorgaat met „en passant“ de geesten te vergifigen, zal zij ons op den duur dwingen, voor Christenen aparte boeken te gaan schrijven over alle onderwerpen. Wie zal er dan weer over splitszwammen gaan praten??

Tot zoover „De Linie“.

Het is steeds weer hetzelfde. Het „zeuren“ over „splitszwammen“ n.l.: Hetzij het komt van deze, hetzij van kerkelijke zijde.

Maar juist omdat het blad gelijk heeft, moest het niet zelf een plaatje voorzien van volgend onderschrift:

„Redt het kind, en er zullen geen menschen meer te verbeteren of te bestraffen zijn“. (Theophile Roussel.) Want dat is óók tegen de roomsche gedachte. Maar het klopt precies met de anti-splitszwammen-neurose.

De Leidsche flesch.

„De Vrijdenker“ schreef over de verbondsark:

Deze Ark was een geweldige condensator, waarin groote hoeveelheden elektrische energie opgeladen konden worden (een Leidsche flesch dus van groot formaat, welke zich tusschen de binnenste en buitenste goudplaten opzamelde in de ruimte van acaciahout (droge en harde houtsoort, voor condensator uitstekend geschikt). De Hoogepriester, die vanzelf in het geheim was ingewijd, wist precies hoe hij met de geladen Ark om moest gaan, doch de oningewijden, zoals Nadab en Abihu, maakten bij het binnentreden met hun lichamen kortsluiting.

„De Linie“, waaraan we het citaat ontleenen, teekent hierbij aan:

Wat zou Strauss wel zeggen van dezen geweldigen vooruitgang in de Bijbelwetenschap? Jammer is wel, dat uit niets blijkt, dat Nadab en Abihu het Hellige der Heiligen zijn binnengegaan. Maar waarschijnlijk waren er nog meer elektrische centrales!

„Komt ons voor, dat in „De Vrijdenker“, meer op „vrij“ dan op „denken“ het accent moet vallen ditmaal.

Psychotechniekerij“.

„Je Maintiendrai“ schrijft:

Ons kwam een prospectus in handen van het Psychologisch Instituut, Den Haag, onder leiding van Dr J. Luning Prak. Hierin wordt een schriftelijke cursus aangekondigd, voor psychologisch onderzoek in de schoolklas. De deelnemers zullen eerst een algemeene psychologische oriëntering krijgen, vervolgens zullen ze worden ingelicht omtrent de vraagstukken van intelligentie-meting en tests (d. i. bedoeling is, dat ze deze zelf kunnen gaan uitvoeren), daarna komen enkele lessen over bijzondere gevallen (gebreklijke, nerveuse en moeilijk opvoedbare kinderen), en tenslotte: een serie lezbrieven over beroeps- en schoolkeuze.

De motiveering van deze prospectus is aantrekkelijk genoeg. Hoe langer hoe meer wordt immers van de onderwijzers ge- vraagd, dat zij van deze dingen verstand hebben, zowel met het oog op hun werk voor de klas (onderwijsvernieuwing, persoonlijkheidsopvoeding), alsook omdat de ouders raad komen vragen over de toekomst van hun kinderen. En vol- komen terecht merkt Dr Luning Prak op, dat in Amerika op dit gebied reeds zeer groote vorderingen zijn gemaakt, terwijl men hier te lande nog in menigen, zoogenaamd „verantwoor- delijken“ kring, het zonderlinge machtswoord spreekt, dat men in psychotechniek en tests „niet geloof“.

Wat ons betreft, wij „gelooven“ inderdaad in de groote betekenis van de psychotechniek. Wij meenen, dat men deze moderne methodes niet meer verwaarlozen kan, wanneer men ernstig wil pogen, om de jonge menschen te oriënteren in de richting, die bij hun wezen past en die hen in staat kan

stellen, de gemeenschap zoo goed mogelijk te dienen. Tevens erkennen wij gaarne, dat Dr Luning Prak tot de pioniers op dit gebied behoort. Maar toch bevangt ons eenige twijfel en zorg. Want wij vragen ons af, of de psychotechniek een vak is, dat in 40 lezbrieven geleerd kan worden, zelfs wan- neer de leerlingen wekelijks vragen moeten beantwoorden, en tenslotte een examen doen. Wij hebben zelf ook wel eens gewerkt met schriftelijke cursussen, maar daarbij steeds ge- merkt, hoe snel het misverstand oprijst tusschen leraar en leerling, die elkaar immers niet persoonlijk kunnen waar- nemen. En, waar het hier een zeer uitgebreide, zeer gecom- pliceerde en zeer moeilijke stof geldt, zien wij het gevaar, dat de „afgestudeerde“ zich tot méér in staat zou wanen, dan hij in werkelijkheid is. Zelfs wanneer de cursus van Dr Luning Prak volkomen wetenschappelijk verantwoord zou zijn (hetgeen wij niet kunnen beoordeelen), dan nog schijnt dit ons een hachelijke onderneming.

Er is in de laatste twintig jaar een vloedgolf van schrift- elijk onderwijs over ons volk losgebroken. Er is veel kaf bij al dat materiaal, naast veel koren.

Meer kaf dan koren, dat is ons oordeel.

En die cursussen, dat is heelmaal een slag in 't gezicht der psychotechniek in abstracto. Niet in con- creto, helaas.

Duitsch verzet.

„Je Maintiendrai“ schrijft:

In Duitschland is een officiële agitatie ontstond tegen de Nederlandsche grenscorrections. De Duitse autoriteiten heb- ben plakaten laten drukken, welke overal in de grensgebieden door de bevolking moeten worden opgehangen. De inhoud daarvan luidt als volgt:

„Nog liggen onze huizen en kerken in puin. Nog zijn velen van onze schigenooten en zoonen niet in het vaderland terug. Daar benauwen plotseling nieuwe zorgen ons hart. Wij worden gekweld door Nederlandsche annexatieplannen, waardoor onze laatste krachten ons beogen om ons vernield land weer op te bouwen. De afscheiding van ons land zal alle relaties met onze familie en onze klanten te niet doen en juist temidden van hen dachten we omze nood en ons lijden te dragen en de moeilijkheden van dezen tijd te boven te komen.

Van geslacht tot geslacht zullen wij temidden van het Nederlandsche volk aan de grens, dat door taal en religie ons vreemd is, een kleine en niet hoog aangeslagen minder- heid zijn. Wij huijveren als wij aan de toekomst denken. Hoe kan het rechtvaardigheidsgevoel van de geheele wereld zoo iets goedkeuren, na alle ellende, die reeds over ons is ge- komen?

Daarom smeeken wij de groote mogendheden uit het diept van ons hart:

Laat ons den grond waarop wij wonen! God helpe ons!“

Commentaar hierop is overbodig. Het lijkt wel, alsof niet Duitschland, maar Nederland den oorlog ontzettend heeft, alsof niet Duitschland maar Nederland de onderdrukker was van alle menschelijke vrijheden en de vernietiger van alle welvaart. Wanneer de Duitse leiders niet heel gauw gaan beseffen, dat zij met dit soort propaganda juist het tegen- overgestelde bereiken van hetgeen zij willen, dan bewijzen zij hun eigen volk een heel kwaden dienst. Ons althans laat deze brallende rhetoriek steenkoud.

We wilden dat „J. M.“ overal zoo juist was in het verdedigen van regeeringsplannen. K. S.

KORTE BERICHTEN

— TOT OPWEKKING VAN DE GEWETENS. De deputaten voor de Zending onder Heidenen en Mohammedanen hebben aan het adres van de Zendingarbeiders en Predikanten van „De Gereformeerde Kerken in Nederlandsch-Indië“ een missive gericht, waarin zij wijzen op den kerkelijken strijd, die in de jaren 1942—1946 ons leven beroerd heeft, en die in 1944 geleid heeft tot onze vrijmaking. Zonder een uitvoerig resumé van den gang van zaken voor te leggen, willen zij de aandacht vragen voor het essentiële in dezen kerkelijken strijd.

In 1942 deed de Generale Synode der Geref. Kerken een leer- uitspraak aangaande „genade-verbond en zelfondersoek“. Vol- gens deze uitspraak — door de Synode nader toegelicht — moest als waarheid Gods beliden worden, dat de kinderen der geloovigen zijn te houden voor wedergeboren, totdat het tegen- deel blijkt. Dit houden voor wedergeboren moest dan geschieden op grond van het feit, dat het verbond der genade in feite is opgericht met de uitverkorenen en de sacramenten de aanwezige inwendige genade verzegelen.

Toen hiertegen gravamina werden ingediend, handhaafde de Synode in haar agn. prae-advies haar leeruitspraak, verklaarde haar bedoelingen nader, en zeide, dat al wie hiertoe niet ten volle in overeenstemming was, in strijd kwam met de eenigheid der leer, en trouwbreek pleegde aan zijn onderteekeningsoor- mullen.

Daarbij nam de Synode het besluit, dat het kerkverband mee- bracht, dat ieder zich altijd de facto te onderwerpen heeft aan genomen besluiten der meerdere vergaderingen en verplicht is aan de uitvoering daarvan mede te werken, totdat een Generale Synode een genomen besluit intrekt. Niemand mocht dan ook iets leeren, wat niet ten volle met 1942 in overeenstemming was.

Daarna gaf de Synode haar bekende „zesien punten“, waarin nog weer eens haar leeruitspraak nader werd toegelicht, en ten- slotte kwam zij in 1946 met haar „vervangingsformule“, waarbij zij uitdrukkelijk uitsprak, dat de zakelijke inhoud van 1942 en 1942 hierin gehandhaafd was.

Overzien wij in vogelvucht dezen gang van zaken, dan ont- decken wij, dat in 1942 geleerd moest worden, dat de kinderen der geloovigen zijn te houden voor (reeds) wedergeboren, (per- fectum), en dat thans in 1946 geleerd mag worden: a. dat de kinderen zijn te houden voor (reeds) wedergeboren, en b. zijn te houden voor te zullen wedergeboren worden.

Nu is voor een ieder, die simpel deze feiten noemt, en den gang van zaken overziet, duidelijk, dat een Synode nimmer binden mag aan een leeruitspraak, die een „toelichting“ noodig heeft, daarna een „prae-advies“, daarna „zesien punten“, en tenslotte vervangen wordt door een geheel nieuwe formule. Als

men zoveel woorden nodig heeft om precies duidelijk te maken, wat dan als waarheid Gods bevelen moet worden, dan is daarmee de leeruitpraak op zichzelf reeds veroordeeld. Zulk een leeruitpraak verbindt niet, maar verstoort.

Voorts is het ook ieder duidelijk, dat 1942 met den elch van houden voor wedergeboren is anders is dan 1946, met de mogelijkheid van houden voor wedergeboren (perfectum) of houden voor te zullen wedergeboren worden (futurum).

De Synode maakte, volgens haar eigen verklaring, een nieuwe wet des geloofs maar hardhaard onderhouden de schorsingen en afstellingen, op grond van de in 1942/3 geldende wet des geloofs uitgesproken. Dit zal ongetwijfeld een ieder bevreemden, omdat toch, wanneer de gronden voor een vonnis vervallen zijn, daarmee het vonnis zelf zijn rechtsgeldigheid verliest.

Maar deze handelwijze van de Synode hangt samen met het feit, dat zij — zoals reeds gezegd — een bindende interpretatie gaf van Art. 31 K.O. Men moet, volgens de Synode, altijd kerkelijk gehoorzaam zijn, dat is: men moet te allen tijde alle genomen besluiten voor vast en bondig houden. Daarom blijven wij toch als „openbare scheurmakers“ geconfronteerd, omdat iemand altijd kerkelijk gehoorzaam moet zijn, ook al gaan genomen besluiten, zoals in dit geval, in tegen Gods Woord en de Belijdenis en de Kerkenorde, en ook al blijkt achteraf, dat een Synode zelf een genomen besluit weer intrekt. Het behoeft geen betoog, dat met zulk een kerkwet de hiërarchie de kerk is binnen-gekomen en de mogelijkheid van reformatie uitgesloten is.

Tot zoover het stuk. We hebben geen ruimte voor verdere citaten. Maar men zou het ook dichtbij kunnen gebruiken. B.v. is Uik, als medelid tegen het kerkeraadsorgaan. (Zie hierover onder Kerkelijk leven „Wachter, wat is er van den nacht?“).

— AVONDMAALSVIERING. De kerkeraad van Lisse overwoog de mogelijkheid van „meerdere avondmaalsviering“. Hier volgt een verslag van de bespreking:

Volgens sommiger meening werd door de schaarsche Avondmaalsviering het Sacrament te veel tot een iets apart gemaakt, en krijgt de Avondmaals-Zondag daardoor te veel het karakter van een speciaal dag, onderscheiden van de gewone Zondagen en wordt noodende te veel uit het oog verloren dat ook het Avondmaal teken en zegel is van het verkondigde Woord en dus feitelijk bij elken, gewonen Woorddienst behoort. Anderen waren van meening, dat een vaker herhaalde Avondmaalsviering — zoals die thans gebruikelijk is, dus met formulier- en Schriftlezing — te veel den dienst des Woords zou belemmeren en bekorten; er zou dan dus een geheel andere Avondmaalspraktijk moeten komen, een eenvoudiger viering, direct in aansluiting aan den Woorddienst.

Tot zoover het verslag. Laat ons ons wachten voor sacramentalisme, en vooral voor inkorting van de preek. Die blijft het kernpunt, het krachtcentrum van ons leven. Ze heeft toch al schade genoeg geleden de laatste jaren; en de gedwongen inkorting, vaak van den ervoor beschikbaren tijd dreigt tot onherstelbare schade te leiden.

— HET ORAKEL VAN SCHEP. Martinus schrijft in Geref. Kb. (Leiden):

De Schep plaatst de Christelijke Gereformeerde kerk en de Gereformeerde Kerken (onderhoudend Art. 31) naast elkaar en zegt dan maar heel gewoon, dat zij zonder noodzaak apart zijn gaan staan en dus het lichaam van Christus scheuren.

Tot zoover Martinus. De Schep meent dat dat h.v. te Bergschenhoek geen dienst des Woords had mogen gehouden

worden, en geen doop bediend en geen avondmaal gehouden totdat eventueel zijn „synode“ had besloten, de buiten-verband-plaatsing op te heffen. Zijn orakel is delphisch: je kunt er een anderen keer weer iets anders uit halen. Hoe denkt hij over de Indische dominie, die preeken in een ander kerkverband, wat de K.O. letterlijk kerkcheuring noemt? K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.
(Onderhoudende Art. 31 K. O.)

Beroepen te:

Munsterwoude; Cand. K. J. Kapteijn te Den Haag.

Bedankt voor:

Leiden: W. J. van Otterlo te Zuidhorn.

— ADRESSEN, VOLLENHOVE-CAPOELEN, Kerkeraad: Joh. Weeber, „Kick int Nat“, Sint Jansdijk.

— ZAAMSLAG, Kerkeraad: A. van Overbeek, Axelscheestraat; Diaconie: D. Bultje, C 34b.

— 's-GRAVENHAGE-OOST. Seer. der Diaconie: W. Oosterbeek Jr., Obrechtstraat 204, 's-Gravenhage.

De Heere verrijkte tot onze blijdschap ons gezin met een welgese-
pen Zoon

PIETER.

J. Wesseling,
A. Wesseling-v. d. Kouy,
Berber,
Annelo.

Ternisse, 5 Januari 1947,
Schiedamskade 59.

De HEERIE verblijdde ons door
de geboorte van onze zoon en hooft

BINNE JOHANNES

(Johannes = De HEERIE is genadig)

D. Roorda,
S. Roorda-Houweling,
Philippus, Adri, Grietje,
Kees, Dierke, Ali,
Tijts, Marti, Nel,
Thas en Judith.

Bozenburg, 11 Januari 1947.

Met groote dankbaarheid geven wij
kennis van de geboorte van onze
welgese-
pen dochter

HENDRIKA GEPKE.

M. Koning,
H. Koning-Hogeland.

Santpoort, 11 Januari 1947.

Verschoorstraat 3.

De HEERIE verblijdde ons zeer
met de geboorte van onze zoon en
ons broertje

ROELAND WIEBE.

J. Mellof,
M. B. Mellof-Groenendijk,
Welmoot,
Albert,
Ina.

Zeist, 11 Januari 1947.

Wilhelminalaan 88.

ZAALORGEL

(4-spels, mooie klank) RUILEN
voor HUISORGEL, of TE KOOP.
A. P. DE BOER, Laurierstraat 77,
Den Haag.

In elc Geseformeerd gezin leze
men het

CALVINISTISCH JONGELINGSLAD

(Orgaan van den Bond van (ver-
gemaakte) J.V. op G.G.)

Behalve de bijdragen van onze vaste
medewerkers, de Heeren ZIJLSTRA
en JONGELING, zullen in de eerst-
volgende maanden artikelen verschij-
nen over:

Van den Dienst des Woords,

De D. van Dijk.

Anne Maurits Cornelis van Hall,

Advocaat der afgescheidenen,

De J. Bosch.

De historische betekenissen van Jan

Pieter, Cuen ook voor vandaag,

G. Pachinger.

Het Communisme, W. C. van Zuijlen.

Humanisme, De G. Janssen.

Verloving en Huwelijk, De H. Vogel.

Uitverkiezing en Verbond,

De G. Visée.

De verhouding van de Kerk tot

andere levensverbanden,

Prof. B. Holwerda.

Abonnementsprijs f 1.25 per

kwartaal. Opgaven worden ver-
wacht aan 't BONDSBUREAU,

Parkstraat 25, UTRECHT.

Heden verscheen en uit voor-
raad leverbaar:

R. van Reest:

EEN BLOEDGETUIGE DER

KERK

(Leven en sterven De J. KAPTEYN,

Geref. pred. te Groningen),

f 3.90.

K. H. Miskotte:

IN DE GECROONDE

ALLEMANS GADING,

geb. f 7.50.

Franco toezending.

Boekhandel WESTERHUIS,

Velperplein 29 — Arnhem.

BUREAU „ELFRI“, Elderveen
(Geld.) maakt een GELEGEN-
HEIDSGEDICHT voor U a drie
cent per regel.

LAAT NU UW JAARGANG
„DE REFORMATIE“
INBINDEN.

f 3.— per jaargang.

Register wordt bijgeleverd.

BOEKBINDERIJ VAN KUIJK,

Zalmstraat 1 — Scheveningen.

Direct gevraagd:

2 KLEERMakers, EEN:

GROOTWERKER EN

EEN HALFWAS

voor zijn maatwerk: Goede gelegen-
heid om het vak grondig te leeren.

Voor kosthuis wordt gezorgd. Hoog

loon. K. WIERSEMA, Dames- en

Heerenkleermakerij, Soesterburgsche-
straat 9 A, Soest.

COPIER-INRICHTING „ECCLESIA“

Eigenaar J. VERMIJ,

Koningin Emmakade 194,

DEN HAAG,

Telefoon 39.84.92,

Postrekening 305250.

COPIER-, TYPE- en ADRESSEERWERK

ANTIEKE

Klokken, Meubelen, Tegels,

Tin- en Koperwerk, enz.,

enz. koopt en verkoopt:

Kunsthandel „OUD HOLLAND“

(eig. J. van Dijk), Rotterdam,

Cl. de Vrieselaan 80, Tel. 36466.

TE KOOP OF TE RUILEN

met andere deeltjes van de K.V.:

8 DEELTJES K.V.:

Matth. I, Markus, Galaten, Hebr. 12,

Colossenzen—Thessalonicenzen, Jozua,

Handelingen I en Romeinen.

Dr. A. Kuiper: Van de volinding.

H. SCHURING, H. van Vlieland-
straat 11, Amersfoort.

HULP IN DE HUISHOUDING
GEVRAAGD.

Wek flink meide wil mij helpen bij

de huishouding en de opvoeding van

onze 5 kleuter! Huishoudelijk verkeer.

Goed kerkelijk leven. G. S. (onderh.

Art. 31). Middenstandsgesin. Mevr.

L. KRAAN—VAN EGMOND, Lang-
straat 20, Wassenaar, Tel. 2431.

De R.B.-Serie

geeft veel voor zeer weinig geld.

Boeken in de R.B.-SERIE kosten

alleen f 2.50 per deel. U krijgt 4

boeken per jaar. Deze boeken kosten

buiten de serie bijna het dubbele!

Is U al abonnee?

Geef U nog op voor den loopenden

jaargang bij Uw boekhandelaar of

bij de Uitgevers:

Oosterbaan & Le Cointre N.V.,

Goes, Giro 36000.

Verschenen: D. W. L. MILO Zangers en Speellieden

In vele kerken is de heilige kerkezing geïntegreerd tot een per-
sonlijke interesse, tot een hobby van een muzikant, of verneem-
dzaam, gemeentelijk. Dit boek wil er positief aan meewerken,
dat de zegenrijke werking van zang en spel in den eredienst des
allerhoogsten Gods, zowel door zangers als speellieden, meer wordt
ervaren.

Het boek is bedoeld voor ieder geloovige, die inziet, dat de kerk-
muziek een zaak van de kerk is, waarvoor hij dus mede verant-
woordelijk staat.

Hier volgt de rijke inhoud van dit werk, dat eenig in zijn soort
genoemd kan worden:

I. Inleiding; II. Grondbegrippen; III. Geschiedenis onder de
Oude Bedelingen; IV. Geschiedenis onder de Nieuwe Bedelingen;
V. Calvinistische Eeredienst; VI. De Gemeenterang; VII. Het
orgel; VIII. De organist; IX. Het orgel; X. Psalmreformatie.

Een studie als dit werk is nog niet verschenen! Het heeft een
omvang van 276 pagina's, gebonden in fraaie stempelband. In
de R.B.-SERIE verschijnt het als 2de deel en kost dan slechts f 2.50*.

Vrij in den handel is de prijs van deen druk slechts f 5.—*.

Men schaffe dit werk zich aan, of late zich inschrijven bij den
boekhandel of rechtstreeks bij de Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Giro 36000, GOES.

E is nog een kleine voorraad van EEN THEATER IN DACHAU

door Ds HERM. KNOOP,

met een inleidend woord van Prof. Dr K. SCHILDER.

PRIJS f 3.90.

Dit boek gaat over de martelaren der Kerk. Een documentair we-
ven Kerkhistorische betekenissen. Het behoort in elk Christelijk gesin
niet slechts om het te lezen, maar ook om het te bewaren voor de
navolgende geslacht, dat weten moet wat er in de Kerk gebeurd is.

In geen Gereformeerd gezin mag dit ontbreken.

Verkrijgbaar bij den boekhandel of rechtstreeks bij

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., GOES, Giro 36000.

HET RIJKE WOORD

Dr M. B. VAN 'T VEER

In leven Predikant te Amsterdam.

Met een inleidend woord van
Prof. C. VEENHOF

Een bundel schriftstudies volgens het Kerkelijke jaar. Een ver-
rassend licht werpt Dr van 't Veer op vele teksten. Wie het gelezen
heeft zal niet in den mensch roemen, maar zeggen: Wat is Gods
Woord toch rijk!

Het geheel is uitgevoerd op goed papier in stempelband, met linnen
rug en stofomslag, geteekend door K. Hoekendijk. De oplage is
beperkt. Men bestelle dus spoedig!

Verkrijgbaar bij den boekhandel of rechtstreeks bij:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. GOES

GIRO 36000

PRIJS f 4.25

Verkrijgbaar bij den boekhandel of rechtstreeks bij:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. GOES

GIRO 36000